

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

březen 2014

LÉDA

(Manželskonemanželská povídka)

V březnu 100. repríza

PREMIÉRA

Nestalo se nikdy nic. Nic. Tohle je ta jediná věc, která se kdy udála.

Harold Pinter **ZRADA**

(The Betrayal)

Překlad: **František Fröhlich**

Úprava a režie: **Ondřej Sokol**

Scéna: **Adam Pitra**

Hrají: **Kateřina Lojdrová, Martin Finger, Ondřej Sokol.**

Premiéra 7. března 2014

Harold Pinter (1930-2008) se ve *Zradě* (*The Betrayal*, 1978) inspiroval vlastní mimomanželskou aférou a jejím skandálním odhalením. Premiéra hry, kterou napsal po rozchodu s herečkou Vivien Merchantovou, se konala v listopadu 1978 v londýnském Národním divadle v režii Petera Halla. Pinterovi nešlo, podobně jako v jeho ostat-

ních hrách, o samotný příběh; neuchopitelnost odcizení a osamělosti řeší na půdorysu klasického trojúhelníku, ale své téma nerozlišitelnosti pravdy a lži, vyprázdnělosti a odcizenosti sobě i druhým tenkrát ozvláštňuje a posiluje prací s časem. Autorovi zvláště záleželo na tom, aby tento experiment s časem byl diváký pochopen.

Pinter vychází ve svých hrách vždy ze zcela konkrétní mezilidské a jazykové situace a vztahy mezi postavami strukturuje prostřednictvím paralelně se prolétajících, banálních detailů, a právě tato repetitivní výstavba dramatického textu mu umožňuje onu zvláštní symbiózu reálného s nereálným, racionálního s iracionálním, která vytváří specifický „pinterovský“ svět.

(rc)

Na stránkách textů a na jevištích inscenací Pinterových her se pohybují poznatelní lidé a mluví řeči, které jsou rovněž poznatelné a srozumitelné – ale autor jako by mezi své postavy a jejich repliky spustil jakousi znejišťující, znejasňující matoucí oponu, která každou jednotlivou větu obtáčí živým plotem otazníků a dává Pinterovým hrám jejich přesvědčivou a tajemně hrozivou neuchopitelnost. **Lidé v těchto hrách se bojí jeden druhého, za nic se nechtějí jeden druhému vydat na pospas, bojí se pravdy o sobě a o životě vůbec, a proto neustále vypouštějí maskující a matoucí slovní kouřovou clonu klamu i sebeklamu** (ty jsou často od sebe k nerozeznání), takže diváci, ale ani postavy na jevišti nevědí, na čem vlastně jsou. Slova, řeč, která se na jevišti mluví, jsou běžná, obyčejná až ošoupaná přílišným užíváním (Pinter s oblibou dělá ze svých postav navíc i jazykově deprivované oběti žurnalistických frází a vyprázdněných klišé, z nichž jako z píchlé duše už dávno vysyčel veškerý význam), ale jako by byla oddělena, odtržena od původního reálného podkladu, přelévávala se v jakémsi postavami většinou zamýšleném a záměrném sémantickém vzduchoprázdnu, jako by opravdu Pinterovým postavám byla dána jedině jako nástroj klamu a mlčení, nikoli jako nástroj dorozumění, jako cihly a malta lidských vztahů.

František Fröhlich (1992)

Ondřej Sokol / Robert

MIROSLAV KRLEŽA

LÉDA

(Manželskonemanželská povídka)

25. března 100. repríza

Nic, k čemu může dojít mezi mužem a ženou, není tak důležité, aby bylo nutno si kvůli tomu rvát vlasy.

Pronikavá psychologická studie scén z manželského i nemanželského života, přesahující až do grotesky. Hra o vzájemném puzení i nepřekonatelném odporu mezi pohlavími, o nevěře, citové exaltaci i nevráživé vyprahlosti, falešných sebepředstavách a ambicích, uražené ješitnosti; také ale o touze, jež přestává být touhou, jakmile se stane skutečností. V důvtipném i krutě realistickém pojetí v režii **Ladislava Smočka** si již postě zahrají **Petr Nárožný, Nela Boudová, Ondřej Vetchý, Dana Černá, Mojmír Maděříč** nebo **Otmar Brancuzský**.

„Jazyk mne vždy nesmírně vzrušoval. Začal jsem psát v jedenácti dvanácti letech. A toto vzrušení trvá celý život. Každý list čistého papíru představuje neznámý svět, do kterého se mohu ponořit.“
Harold Pinter (2008)

Kateřina Lojďová / Emma

Martin Finger / Jerry

(...) Vedle Olivera Urbana v podání **Petra Nárožného** je však, alespoň pro mě, druhou hlavní postavou **Lédy** Aurelova manželka Klára, uchopená **Danou Černou** výtečným způsobem – jde asi o vůbec nejvýraznější part z těch, které tato herečka v Činoherním klubu momentálně má. Dana Černá zcela přirozeně přechází od pasáží, v nichž vůči Oliverovi i Aurelovi kategoricky dává najevo odpor a bystře obnažuje jejich pozérství, ke stavům, v nichž se s týmiž muži sblíží i podléhá jim, protože chápe, že zásadně nedokáže změnit nic, že takovou sílu a odvahu v sobě prostě nevykutá. **Její dlouhý dialog s Oliverem Urbanem, během něhož jejich vztah projde hned několika fázemi, je vrcholem inscenace a bez nadsázky jsou to minuty, v nichž se zjevuje (jakkoliv může být drsná) krása divadla jako umění.** (...) **Ondřej Vetchý** v roli malíře Aurela může projevít své komediální dispozice, jeho postava je nejvíce ze všech tažena do karikatury, do figury patetického umělce-mazala, kterou však Vetchý nepřeklopí v tajrdlíkování.“

Josef Chuchma, www.idnes.cz 13. 1. 2010

Léda s labutí, respektive labuťákem, respektive Diem, respektive vychytralým dobyvačným mužem, je asi nejproslulejším a nejfrekventovanějším antickým motivem světového výtvarného umění. Aby ne. Momentka vzatá z báje o mužské touze, hledající obratně a lživě prostředky ke svému naplnění, ale také o ženské touze, která, jsouc – řekněme – oklamána, dojde rovněž svého slastně rozostřeného uspokojení, jako by v geniálním záblesku postihla valnou část pramének našeho chování. Toužící muž a toužící žena. Rozkoše i komplikace, které z naplněné i nenaplněné touhy plynou.

A právě proto Miroslav Krleža nazval svou hru Léda. Neobyčejně trefně v ní postihuje prastarý – současný – námět. Vtipně, bystře, jakoby lehkou rukou, ale účinně. V té hře – pronikavě studii lidského chování a jeho stále znovu se rodících a individuálně prožívaných stereotypů – jde o osudy pěti, šesti lidí. Kdybychom ale začali počítat důsledně, nezbylo by nám, než k těm základním číslovkám přidávat další a další nuly. Genialita některých autorů spočívá právě v tom.

Vladimír Procházka

„Vypadá to bláznivě. Hnání čímsi neznámým všichni předkládají spoustu racionálních i ‘citových’ důvodů pro své jednání, bravurně nasazují a sundávají společensky přijatelné masky, aby dosáhli svého. A když to mají, zjistí, že to není ono. Kouzelné jsou v tomto směru oba postkoitální dialogy, v nichž **Petr Nárožný** jako životem zkušený svůdce, kterého už nic nemůže vyvést z míry, protože ‘nic, k čemu může dojít mezi mužem a ženou, není tak důležité, aby bylo nutno si kvůli tomu rvát vlasy’, pečuje o duševní i ekonomickou stabilitu svých partnerek. (...) **Nela Boudová** žene emoce a téměř dojemnou tupost své afektované paničky Melity odvážně až do krajnosti. Po jejím téměř šokujícím výstupu s **Mojmírem Maděříčem** zůstane na scéně zvláštní, silná trapnost a hořkost.

V Činoherním klubu objevují herci v téměř zapomenutém textu vydatný zdroj šťavnatých bonmotů a komediálních situací. Pod slupkou lechtivé, ironické konverzačky se ovšem skrývá vážný, současně citěný popis podstaty lidské povahy.“

Marie Reslová, *Hospodářské noviny* 29. 1. 2010

„U pražského Činoherního klubu si lze povšimnout promyšlené dramaturgie, která kráčí v několika málo vzájemně se nerušících liniích. Takže repertoár této scény je velmi kompaktní a v zásadě se vám nestane, že byste tam narazili na vyložený propadák.

Jednou z těch linií jsou **pronikavé studie vztahů mezi muži a ženami**. Ze současného repertoáru sem můžeme počítat Hamptonovy *Nebezpečné vztahy*, *Boha masakru* od Yasminey Rezy a od 12. ledna 2010 také *Lédu* (*Manželskonemanželskou povídku*), kterou dramaturgie našla v rozsáhlém díle nejvýznamnějšího chorvatského spisovatele 20. století Miroslava Krleži (1893-1981).

Od 1. dubna 2014 bude opět v prodeji společné předplatné Činoherního klubu, Divadla Na zábradlí a Dejvického divadla. Takzvaný **TROJÁK** lze zakoupit za 2.530,- Kč. Zahrnuje po jedné vstupence na dvě představení Činoherního klubu *Klíčovou dírkou* a *Zrada*, po jedné vstupence na dvě představení Dejvického divadla *Kafka 24* a *Spříznění volbou* a po jedné vstupence na dvě představení Divadla Na zábradlí *Zlatá šedesátá aneb Deník Pavla J.* a *Šedá sedmdesátá aneb Husákovo ticho*. Více na www.cinoherniklub.cz.

Ve výroční lednové anketě **Divadelních novin** získaly hlasy dvě inscenace režiséra **Ladislava Smočka**: hra Gerharta Hauptmanna *Před západem slunce* a drama Tennesseeho Williamse *Tramvaj do stanice Touha*. Z programu, který v loňském roce nabídl přehledku amatérského divadla „Činoherní klub uvádí:“, zaujalo představení hry **Pavla Landovského** *Hodinový hoteliér* v podání Kytlického ochotnického spolku a hra Andrzeje Saramonowicze *Testosteron* Divadla Point z Prostějova.

Národní divadlo Brno uvedlo k stému výročí narození Bohumila Hrabala dramatisaci jeho novely *Ostře sledované vlaky*. Režisérem inscenace je **Ivo Krobot**, který v Činoherním klubu v roce 1981 nastudoval *Něžného barbara* a v roce 1989 inscenaci *Obsluhoval jsem anglického krále*.

Český rozhlas Vltava vysílá 25. února hru **Pavla Landovského** *Arest* v nastudování Ivana Chrze z roku 1993 a 1. března rozhlasovou verzi komedie Miroslava Krleži *Léda* (v režii Jana Lormanana z roku 1983 hraje Olivera Urbana **Eduard Cupák**, Kláru **Jaroslava Adamová**, Aurela **Josef Somr** a Melitu **Jiřina Jirásková**).

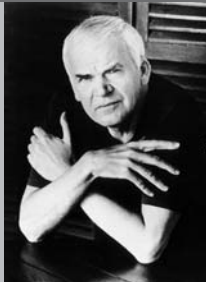

Nakladatelství KANT – Karel Kerlický vydalo v edici Disk knihu Zuzany Sílové *Komedianti na české scéně – Od divadla k filmu*, která se věnuje tradici českého komediantského herectví od konce 18. století do 2. světové války.

Douška o divadle

„Ostatně, dařila-li se práce, jak náleží, je drama vždycky o něco moudřejší než dramatik: už proto, že je v něm obsažen nejen autorův rozum a cit, ale i staleté zkušenosti tohoto prastarého žánru, které, uměl-li je autor pochopit a dohovořit se s nimi, pracovaly a myslely pak spolu s ním.“

Milan Kundera (v časopise *Divadlo* 9 / 1961)

HOST Činoherního klubu:

Divadlo U mostu (Perm, Rusko) Martin McDonagh MRZÁK INISHMAANSKÝ

Režie: **Sergej Fedotov** / Hrají: **Vasilij Skidanov, Irina Moljanova, Vladimír Iljin, Viktorija Proskurina, Sergej Melnikov** / Představení se hraje s českými titulky.

Sobota 22. března 2014

Mrzák inishmaanský irského autora **Martina McDonagha** vypráví s černým humorem o překonávání celoživotního handicapu a o síle osobnosti. U nás byla hra poprvé uvedena roku 2002 v Divadle v Celetné, zatím poslední – v pořadí devátou – inscenací má od loňska na repertoáru Divadlo Petra Bezruče v Ostravě. Režisér permské inscenace **Sergej Fedotov** objevil McDonaghovo dílo pro ruské divadlo. Od roku 2004 uvedl šest jeho her a právě s *Mrzákem inishmaanským* slaví největší úspěchy: v roce 2010 získal **ZVLÁŠTNÍ CENU POROTY** na moskevském festivalu *Zlatá maska*.

Divadlo U mostu v Permi je jedno z nejvýznamnějších malých divadel v Rusku. Jeho vznik v roce 1988 je úzce svázán s osobností **Sergeje Fedotova**. Těžištěm jeho práce je ruská klasika. Sám Fedotov říká, že se snaží vytvořit „mystické divadlo“. Soubor přitom uplatňuje a rozvíjí hereckou metodu Michaila Čechova.

Do Česka přijíždějí permští divadelníci již po jedenácté, v minulosti se zúčastnili devíti ročníků Divadla evropských regionů v Hradci Králové a Sergej Fedotov u nás režíroval šestnáct inscenací v různých divadlech (za Bulgakovovo *Psí srdce* v ostravské Aréně získal **CENU ALFRÉDA RADOKA** za nejlepší inscenaci roku 2003).

Činoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2014 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 9. března 2014 v 19.30

Divadlo NABOSO / Boskovice **MAGORŮV SBOR** / Jáchym Topol: **UVAŘENO**

MAGORŮV SBOR

Věžeňská poezie současného českého básníka a guru českého undergroundu Ivana Martina Jirouse.

Režie: **Tomáš Trumpeš** / Hrají: **Jan Bařinka, Lída Odehnalová, Marek Šmerda, Alena Vítková, Eva Tajovská, Michaela Svobodová, Kristýna Sedláková, Nikola Král, Michaela Dufková, Leona Herzánová, Lukáš Koudelka, Eliška Toufarová, Lenka Nerudová, Kateřina Trnečková, Ludmila Dobrozemská.**

UVAŘENO

Jáchym Topol: **UVAŘENO**

Nepohádkový příběh o tom, že kdo se spřáhne se zlem, skončí v pekle. Kdo je sudím života?

Režie: **Tomáš Trumpeš** / Dramaturgie: **Jan Bařinka a Tomáš Trumpeš**
Výtvarné řešení inscenace: **Eva Tajovská** / Světla a zvuk: **Igor Láník** /
Hrají: **Marek Šmerda, Martin Kolář, Jan Bařinka a Eva Tajovská.**

Neděle 16. března 2014 v 19.30

Divadelní spolek Jirásek / Nový Bydžov **Jaroslav Vostrý: TŘI V TOM**

„Však padnout v zápase je čest a schopný padat vždy se znovu vztyčí.“

Režie, dramaturgie a scénografie: **Alexandr Gregar j.h.** / Kostýmy: **Pavčina Strnková, Alexandr Gregar** / Bicí a perkuse: **Václav Tláškal** / Výtvarná spolupráce: **Martin Kučera** / Hrají: **Alena Ducháčková, Zuzana Česáková, Pavčina Strnková, Jiří Hruška, Jiří Vacek, Petr Kruliš, Martin Flégr, Daniel Všetěčka, Vladimír Všetěčka, Michal Skalický, Vladimír Hrubý.**

Neděle 30. března 2014 v 17.00

Divadelní soubor Erben / Miletín **Josef Štolba: VODNÍ DRUŽSTVO**

I naivní důvody mohou zmařit provedení velkých věcí. Doba se mění, ale lidské vztahy ne.

Režie: **Vladimír Kněžourek**
/ Hrají: **Vladimír Kněžourek, Radka Petříková, Yveta Zavadilová, Martin Hlavatý, Jiří Exner, Antonín Chrz, Josef Hovorka, Štěpán Hak, Josef Matěják, Růžena Kněžourková, Jana Bartoničková, Jiří Kněžourek, Milan Korál, Zdeněk Navrátil, Vilém Širocký.**

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2014 poskytuje
Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.700.000 Kč

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
B.S.

CGSO

KRAUS®
MĚLNICKÉ VINAŘSTVÍ

Tonera

kdykde
www.kdykde.cz

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTÁL

Facebook

Program

Činoherní čtení na března 2014 vychází k předprodeji 4. února 2014.
Redakce Činoherního čtení: Roman Cisař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Viktor Kronbauer, Ivan Prokop, Pavel Kolský, Pavel Nesvadba,
Bronislav Šmatera. Jazyková korektura: Andrea Fiřtíková.
Grafická úprava: Joska a Kateřina Skalníková.

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Pavel Matuška

Usmívání/kresba - malba - řezba

od 19. 2. 2014 do 5. 4. 2014 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

